

(In)formatie Naar Volwassenheid

Aansluitende informatievoorziening over de wettelijke transitie van 18- naar 18+ bij

Utrechtse jongeren: Een kwalitatief onderzoek

Thirza van de Hoven (5830710)

Faculteit Sociale Wetenschappen, Universiteit Utrecht

Masterthesis, Youth, Education & society

Datum: 21/06/2021

Eerste beoordelaar: Dr. Monique van Londen-Barentsen

Tweede beoordelaar: Dr. Paul Baar

Stagebegeleider: Tessa de Jonge

Aantal woorden:

FECT-nummer: 21-1006

Abstract

The transition from 18- to 18+ is a period in which young people gain skills and experience to take on adult roles and responsibilities. During this period of emerging adulthood, many things legally change for young people. Sustainable information and support about these changes, are of great importance to enable young people to build a stable foundation for their first steps towards adulthood. The aim of this study was to gain insights into how the information supply surrounding the legal transition from 18- to 18+ can be better aligned with the living environment of Utrecht youth. And how young people give substance to the issues that are part of this transition. Qualitative data, obtained from 7 young people and 10 professionals in Utrecht, based on the ASE- behavioural influencing model, show that young people have a positive intention to take care of a good transition from 18- to 18+. However, young people do not always have the right skills by themselves. Therefore, information must be in line with the difficulties and needs of young people and must be offered from various sources. Parents, family, social organisations and schools must also be aware of the information, so that young people can receive the right information, guidance and help. The approach of *18inAlmere* fits well with Utrecht youth. The municipality of Utrecht can therefore adapt this approach to the Utrecht context.

Keywords: Information facility, Emerging adulthood, legal transition adulthood, Municipality of Utrecht, qualitative research

Samenvatting

De transitie van 18- naar 18+, is een periode waarin jongeren vaardigheden en ervaringen opdoen om volwassen rollen en verantwoordelijkheden op zich te nemen. Tijdens deze periode van emerging adulthood verandert er wettelijk gezien veel voor jongeren. Duurzame informatie en ondersteuning bij deze veranderingen, zijn van groot belang om jongeren in staat te stellen een stabiele basis te leggen voor hun eerste stappen op weg naar

volwassenheid. Het doel van deze studie was om inzichten te verkrijgen in hoe de informatievoorziening rondom de wettelijke transitie van 18- naar 18+ beter kan aansluiten bij de leefwereld van Utrechtse jongeren en wat nodig is voor jongeren om invulling geven aan de zaken die bij deze transitie horen. Uit kwalitatieve data, verkregen bij 7 Utrechtse jongeren en 10 professionals en gebaseerd op het ASE-gedragbeïnvloedingsmodel, blijkt dat jongeren een positieve intentie hebben om zorg te dragen voor een goede overgang van 18- naar 18+. Jongeren beschikken echter niet altijd uit zichzelf over de juiste vaardigheden. Daarom moet informatie aansluiten bij de knelpunten en behoeften van jongeren en moet informatie van verschillende kanten worden aangeboden. Ook ouders, familie, hulporganisaties en scholen moeten op de hoogte zijn van de informatie, zodat jongeren de juiste informatie krijgen en begeleiding en hulp kunnen ontvangen. De aanpak van *18inAlmere* sluit goed aan bij de Utrechtse jongeren. De gemeente Utrecht kan deze aanpak daarom aanpassen aan de Utrechtse context.

Trefwoorden: Informatievoorziening, wettelijke transitie volwassenheid, Gemeente Utrecht, kwalitatief onderzoek.

(In)formatie Naar Volwassenheid

De gemeente Utrecht zet zich, via de integrale ‘opgave jongvolwassenen’, in voor jongeren van 16 tot 27 jaar die zich op één of meerdere leefdomeinen in een kwetsbare positie bevinden. Dit kan betekenen dat jongeren dak- of thuisloos zijn, schulden, of geen startkwalificatie hebben. Deze samenwerking van verschillende afdelingen binnen de gemeente Utrecht is erop gericht om een zo stabiel en zelfredzaam mogelijke situatie te bereiken voor de jongvolwassenen op de vijf verschillende leefdomeinen: wonen, inkomen, school of werk, gezondheid en veilige leefomgeving. Waar nodig wordt ook gekeken naar de mogelijkheden voor het bieden van begeleiding. In de raadsbrief Voortgangsrapportage Opgave Jongvolwassenen (Eerenberg, 2020) wordt toegelicht hoe dit vorm krijgt.

Vanuit de gemeente Utrecht is er opgemerkt dat voor jongeren de informatievoorziening rondom de wettelijke transitie van 18- naar 18- niet goed aansluit bij hun behoeftes en dat hierdoor zaken, horende bij deze transitie, niet adequaat worden uitgevoerd. Uit eerdere gesprekken met jongeren en professionals blijkt dat de informatie momenteel op te veel verschillende plekken te vinden is en dat er een actieve zoek- en ondernemingshouding van de jongeren wordt gevraagd om aan de juiste informatie te komen (Eerenberg, 2020).

Theorie

Ontwikkelingstaken bij ‘emerging adulthood’

De transitie van minderjarigheid naar jongvolwassenheid is een periode waarin jongeren vaardigheden en ervaringen opdoen om volwassen rollen en verantwoordelijkheden op zich te nemen (Arnett, 2000). Tijdens deze periode van ‘*emerging adulthood*’ verandert er wettelijk gezien veel voor jongeren. Ze worden bijvoorbeeld verantwoordelijk voor hun eigen geldzaken, gaan eventueel zelfstandig wonen, en vallen ze niet meer onder de jeugdwet. Een uitgebreid schema van wettelijke veranderingen is te vinden in Bijlage A.

Bij de overgang naar volwassenheid worden jongeren voor het eerst persoonlijk verantwoordelijk gesteld voor het nemen van beslissingen die hun onafhankelijkheid beïnvloeden (Sinha et al., 2018). Er wordt verwacht dat zij zelf stappen ondernemen om de zaken te regelen die horen bij de transitie naar volwassenheid. Wanneer deze zaken echter niet (adequaat) worden opgepakt, kan dit bijdragen aan negatieve gevolgen op verschillende eerdergenoemde levensdomeinen voor jongeren. Zo hebben sommige jongeren bijvoorbeeld geen vaste woon- of verblijfplaats. Volgens de meest actuele schatting van 2018, waren 12.600 jongvolwassenen van 18-30 jaar in Nederland dak- of thuisloos (StatLine, 2019). Tevens hadden in 2019 ruim 32.000 jongeren onder de 25 jaar te maken met betalingsproblemen (BKR, 2020). Hiervan zouden niet-werkende, niet-onderwijsvolgende (NEET; 'Not in Education, Employment, or Training' OECD, 2021) jongvolwassenen het vaakst schulden en betalingsachterstanden hebben, wat kan leiden tot financiële problemen. In 2017 was 4% van alle jongeren van 15 tot 25 jaar in Nederland NEET, dit zijn ruim 84.000 jongeren (CBS, 2018). Van deze jongeren heeft ongeveer de helft ook geen startkwalificatie, waardoor de afstand tot de arbeidsmarkt wordt vergroot en het bouwen aan een stabiele basis wordt bemoeilijkt.

Voor de meeste jongeren vindt de overgang naar volwassenheid plaats vanuit een stabiele thuissituatie. In 2020 ontving echter 12.6% van de jongeren tot en met 23 jaar in de gemeente Utrecht een vorm van jeugdhulp en bevond zich in een kwetsbare positie (CBS, 2021). Dit kan verschillende oorzaken hebben zoals problemen in de thuissituatie, schooluitval, schulden of verslaving (Hilverdink et al., 2018) Juist voor deze jongeren is de stap naar zelfstandigheid en volwassenheid een cruciale fasen.

Volgens de *mobility mentoring* benadering (Jungmann & Wesdorp, 2017) moeten vijf belangrijke aspecten worden geoptimaliseerd om betekenisvolle economische vooruitgang te boeken. Dit zijn: stabiliteit, gezondheid en welzijn, financieel beheer, onderwijs en opleiding

en werkgelegenheid. Wanneer één van deze aspecten zwak is, zou volgens de benadering, zelfredzaamheid niet kunnen worden bereikt en behouden.

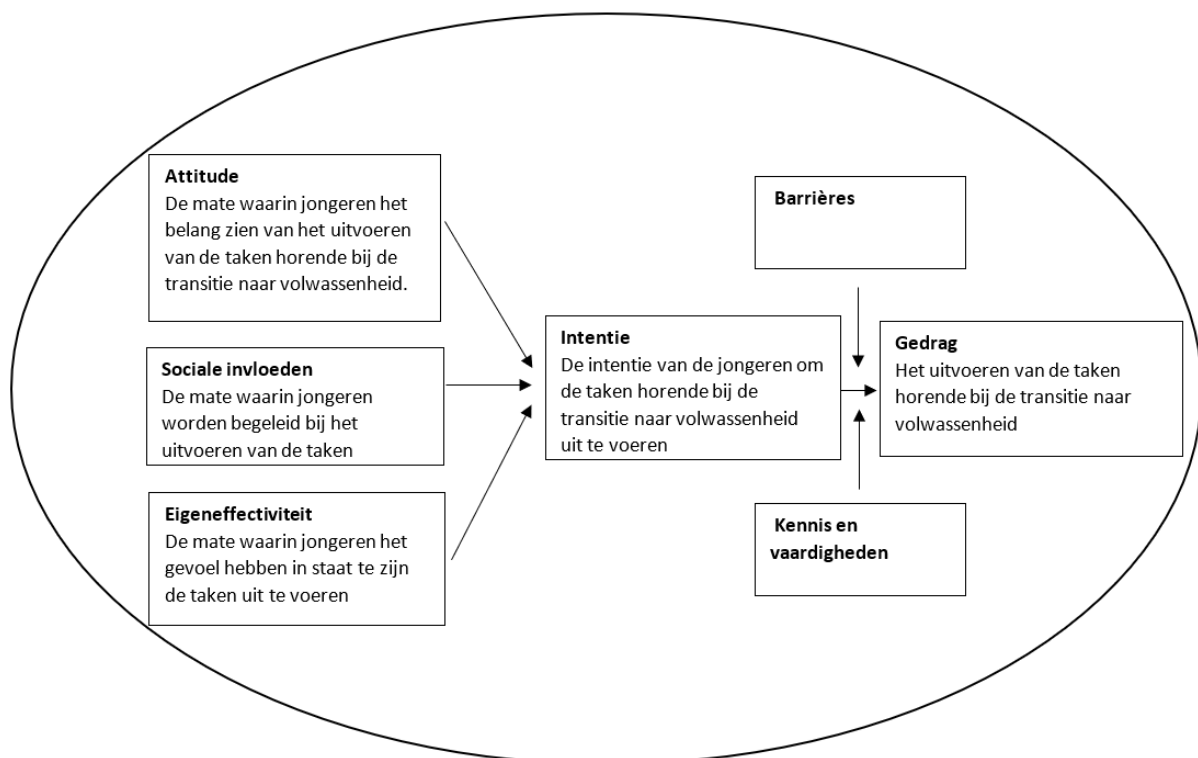
Duurzame informatievoorziening en ondersteuning zijn daarbij van groot belang zodat deze jongeren kunnen bouwen aan een stabiele basis. Alleen dan is er kans voor ontwikkeling en ontstaat er ruimte om de toekomst vorm te geven (Batyreva et al., 2019; Hoyt et al., 2012). Verschillende gemeenten hebben daarom al geïnvesteerd in een informatievoorziening rondom de wettelijke transitie naar volwassenheid. Zo heeft Amsterdam bijvoorbeeld de app PingPing (Gemeente Amsterdam, 2021) opgezet, werkt Almere volgens de 18inAlmere aanpak (Gemeente Almere, 2021) en brengt Den Haag de jongeren op de hoogte via de ‘‘Regel je shit’’ campagne (Jiphaaglanden, 2021). Een uitgebreide omschrijving over wat deze voorzieningen inhouden, is te vinden in bijlage B. Dit onderzoek zal zich richten op hoe de informatievoorziening het beste aansluit bij de knelpunten en behoeften van Utrechtse jongeren, zodat de zaken horende bij de wettelijke transitie naar volwassenheid adequaat kunnen worden uitgevoerd.

ASE-model: aansluiting informatievoorziening op barrières en behoeften.

Om te onderzoeken hoe de informatievoorziening rondom de transitie naar wettelijke volwassenheid het beste kan aansluiten bij de barrières en behoeften van Utrechtse jongeren, wordt het ASE-model gebruikt. Dit model vindt zijn grondslag in de Theory of Planned Behavior (TPB; Ajzen, 2011) en stelt dat het uiteindelijke gedrag van mensen het beste is te voorspellen uit de intentie het gewenste gedrag al dan niet uit te voeren (Kloek et al, 2006). De attitude, sociale invloeden en eigen effectiviteit (ASE) beïnvloeden deze intentie. Aanvullend op de Theory of Planned Behavior, noemt het ASE- model ook barrières die de relatie tussen de intentie en het uiteindelijke gedrag kunnen beïnvloeden en externe variabelen die indirect invloed hebben op het gedrag van mensen. Het ASE-model helpt bepaald gedrag te begrijpen en te voorspellen (Ajzen, 2011; Pelling & White, 2009). Voor het

doel van dit onderzoek is het ASE-model zo aangepast (zie figuur 1), dat het gewenste gedrag bestaat uit het uitvoeren van de zaken horende bij de transitie naar volwassenheid. Intentie wordt hier gezien als de intentie van de jongeren om de zaken horende bij de transitie naar volwassenheid uit te voeren. De aspecten: attitude, sociale invloed en eigeneffectiviteit zullen hieronder worden uitgewerkt.

Figuur 1. ASE-model Informatievoorziening

Attitude. De attitude is hier de mate waarin jongeren het belang zien van het uitvoeren van de zaken horende bij de transitie naar volwassenheid. Bij de informatievoorziening voor adolescenten moet er met verschillende zaken rekening worden gehouden. De transitie naar volwassenheid vindt namelijk plaats tijdens een periode die gepaard gaat met veel uitdagingen en veranderingen.

De adolescentie is een ontwikkelingsfase, waar een gevoel van autonomie wordt ontwikkeld. Veel adolescenten zullen zich dan ook verzetten wanneer zij de indruk krijgen dat een interventie hun onafhankelijkheid in de weg staat (Alonso-Stuyck et al., 2018). Anderzijds worden jongeren steeds beter in zelfregulering en het evenwichtig afwegen van de

voor- en nadelen van hun acties (Cauffman, et al., 2010; Christakou, 2014). Adolescenten zijn echter nog niet in dezelfde mate als volwassenen in staat om de lange termijn consequenties mee te nemen in hun beslissingen, maar focussen meer op de directe gevolgen als het gaat om wettelijke beschikkingen (Grisso et al., 2003; Kambam & Thompson, 2009). De motivatie bij adolescenten hangt sterk af van de relevantie van een taak. Wanneer het niet duidelijk is waarom jongeren een taak moeten uitvoeren, zal de motivatie om dit te doen laag zijn (Cockroft & Atkinson, 2017). Belangrijke motivatoren voor jongeren om taken uit te voeren zijn dan ook korte termijn beloningen. Wanneer de baten, op korte termijn, opwegen tegen de kosten, zijn jongeren eerder geneigd de taken uit te voeren (Jiang et al., 2018). De perceptie van jongeren van de waarde van een taak blijkt ook een betrouwbare voorspeller te zijn van hun intenties en daadwerkelijke beslissingen (Wigfield et al., 2017). Drie componenten spelen hierbij een belangrijke rol. Dit zijn: de mate waarin een taak interessant gevonden wordt, een taak persoonlijk betekenisvol is en een taak belangrijk of nuttig wordt geacht.

Ervaren sociale invloed. Ervaren sociale invloeden zijn de mensen in de omgeving waarvan de jongeren denken begeleiding te kunnen krijgen bij het uitvoeren van de zaken horende bij de transitie van 18- naar 18+. Voor de meeste jongeren verloopt de transitie naar volwassenheid soepel, leren ze de nieuwe taken en rollen vanzelf en kunnen zij eventueel rekenen op ondersteuning van de omgeving. Niet voor elke jongere is deze ondersteuning vanzelfsprekend en verhoogt een mindere mate van steun tijdens deze overgang het risico op sociale uitsluiting, dakloosheid, werkloosheid, laag opleidingsniveau, financiële moeilijkheden en gedragsproblemen (Cepa & Furstenberg, 2020). Dit geldt onder andere voor jongeren die tot hun 18de in een gesloten instelling zaten of pleegzorg kregen (Pyle, 2020). Door de transitie naar de wettelijk volwassen leeftijd valt professionele jeugdhulp weg en kunnen ze vaak niet terugvallen op ouderlijke ondersteuning (Sulimani-Aiden, 2017).

Hierdoor wordt de drempel om hulp te vragen bij bijvoorbeeld het invullen van formulieren groter (Steen, 2018).

Uit verschillende onderzoeken gericht op de transitie naar volwassen gezondheidszorg bleek dat de perceptie van sociale steun een facilitator was voor een succesvolle transitie (Hansudewechakul et al., 2015; Inzaule et al., 2016; Katusiime et al., 2013; Kung et al., 2016; Pinzón-Iregui et al., 2017). Om jongeren en jongvolwassenen hierbij te helpen kan een sterke pedagogische civil society uitkomst bieden (de Winter, 2012). Hieronder worden gemeenschappelijke activiteiten van burgers en organisaties rond het grootbrengen van kinderen verstaan, zodat de omgeving meer betrokken wordt bij de opvoeding van kinderen (Kesselring, 2016).

Een voorbeeld hiervan zijn van nature voorkomende mentoren, of te wel niet familie gerelateerde belangrijke figuren in de levens van adolescenten. Deze mentoren zouden een positieve invloed hebben op de levens van adolescenten en jongvolwassenen. Ze zouden bijdragen aan de eigen effectiviteit van de jongeren, als rolmodel fungeren en begeleiding geven voor zowel sociale als academische vaardigheden. Jongeren zouden van deze natuurlijke mentoren hulp accepteren bij het voltooien van taken zoals het schrijven van sollicitatiebrieven of het aangaan van nieuwe uitdagingen (Miranda-Chan et al., 2016). Het is dus van belang dat er een vertrouwd persoon uit de omgeving van de jongere zich verantwoordelijk voelt om de jongeren te begeleiden (Steen, 2018).

Eigeneffectiviteit. Eigeneffectiviteit ('self-efficacy'), is de opvatting van het vermogen om nieuwe of uitdagende taken aan te kunnen, om een bepaald gedrag uit te voeren of om controle uit te oefenen over gebeurtenissen (Bandura 1997, 2006; Piquart et al. 2003). In het kader van deze studie wordt eigeneffectiviteit gedefinieerd als de mate waarin jongeren zichzelf in staat achten om zaken uit te voeren die horen bij de wettelijke transitie van 18- naar 18+.

Ervaren competentie en dus eigen effectiviteit heeft effect op de intrinsieke motivatie van jongeren. Wanneer de omgeving de ervaren competentie ondermijnt, daalt de intrinsieke motivatie en andersom. Het stimuleren van het gevoel van eigeneffectiviteit werkt echter alleen positief wanneer er ook autonomie wordt ervaren (Legault, 2016). De informatievoorziening zou daarom rekening moeten houden met het gevoel van autonomie en ervaren competentie van de adolescenten.

Barrières en kansen. Kijkend naar het ASE-model kunnen barrières ervoor zorgen dat de intenties van jongeren om de taken horende bij de transitie van 18- naar 18+ uit te voeren, niet worden verwezenlijkt. Zo spelen bijvoorbeeld een lage motivatie en een laag opleidingsniveau een rol bij het niet afmaken van taken (Flammer & Alsaker, 2006). De leesvaardigheden zouden ook uitmaken en jongeren zullen eerder afhaken wanneer een tekst als te moeilijk wordt ervaren (Ieu, et al., 2013).

Kennis en vaardigheden. Over het bieden van informatievoorziening zijn er al enkele werkzame elementen bekend. Kijkend naar online mogelijkheden is bekend dat het internet relatief makkelijk toegang tot informatie biedt in vergelijking met alternatieve offlinebronnen (Jimenez-Pernett, et al., 2010). Veel adolescenten zoeken echter gezondheidsinformatie bij persoonlijke bronnen zoals leraren, ouders en leeftijdgenoten in plaats van, of in aanvulling op, het internet (Jones & Biddlecom, 2011; Wartella et al., 2016). Adolescenten zouden, ondanks dat ze bewust zijn dat online veel informatie te vinden is, niet gemotiveerd zijn actief naar deze informatie zoeken. Dit omdat het internet wordt gezien als een plek voor vermaak en niet als een bron van informatie (Jones & Biddlecom, 2011). Wanneer dit wel wordt gedaan spreekt een website het meest aan wanneer deze er goed georganiseerd en professioneel uit ziet en wanneer het taalgebruik leeftijdsgepast en goed te begrijpen is (Davis et al., 2012; Litras et al., 2015; McPherson et al., 2014). Verder zijn er aspecten die als belemmering worden ervaren. Zo haken jongeren eerder af wanneer er te

veel informatie is of wanneer de informatie op te veel verschillende plekken staat (Freeman et al., 2018).

Huidig onderzoek

Om een antwoord te kunnen formuleren op hoe de informatievoorziening het beste aansluit bij de knelpunten en behoeften van Utrechtse jongeren, is de volgende onderzoeksvraag opgesteld: *Welke manier van informatievoorziening en sociale begeleiding, aansluitend bij de leefwereld van jongeren, versoepelt de overgang van 18-min naar 18-plus voor Utrechtse jongeren?* Ook zijn er enkele deelonderzoeksvragen opgesteld:

1. Welke knelpunten en behoeften ervaren jongeren kijkend naar het ASE-model?
2. Hoe kan de informatievoorziening het beste aansluiten bij de ervaren knelpunten en behoeften van de jongeren vóór en tijdens de wettelijke transitie van 18- naar 18+?

Door het beantwoorden van bovengenoemde deelvragen wordt de verbinding tussen praktijk en literatuur gelegd en kunnen praktische implicaties worden geformuleerd voor een informatievoorziening die past binnen de unieke Utrechtse context.

Gezien bovenstaande literatuur wordt allereerst verwacht dat, doordat jongeren momenteel niet op de hoogte zijn van de te regelen zaken, jongeren de noodzaak niet inzien om de zaken te regelen. Jongeren voeren de taken niet uit als de baten niet duidelijk opwegen tegen de kosten en de gevolgen op korte termijn niet duidelijk zijn. Dit is momenteel het geval, waardoor jongeren niet gemotiveerd zullen zijn de taken uit te voeren. De informatievoorziening zou hier op in kunnen spelen door de jongeren bekend te maken met de taken die horen bij de transitie, overzicht te creëren van welke taken gedaan moeten worden en jongeren te motiveren door de korte termijn consequenties duidelijk te maken.

Tevens wordt verwacht dat de meeste jongeren steun ontvangen vanuit hun omgeving en hier ook gebruik van maken. De omgeving van jongeren speelt een belangrijke rol als het gaat om de wettelijke overgang van 18- naar 18+. Jongeren die steun ervaren, zullen zich

bekwamer voelen bij het uitvoeren van de taken. De meeste jongeren zullen deze steun krijgen van hun familie. Zij die dat niet krijgen, zullen steun ontvangen van andere belangrijke figuren in hun omgeving. Door de informatievoorziening bekend en toegankelijk te maken onder een groot publiek kan de omgeving van de jongeren adequate hulp bieden en de jongeren begeleiden bij het uitvoeren van de taken.

Bovendien is de verwachting dat wanneer jongeren het gevoel hebben dat ze de taken in verband met de overgang van 18 tot 18+ kunnen uitvoeren, ze meer gemotiveerd zullen zijn om ze ook daadwerkelijk uit te voeren. Omgekeerd wordt ook verwacht dat, als jongeren het gevoel hebben dat ze de taken niet adequaat kunnen uitvoeren, dit een demotiverend effect zal hebben. De informatievoorziening moet zo worden vormgegeven dat het gevoel van eigen effectiviteit bij de jongeren wordt vergroot.

Ten slotte wordt verwacht dat verschillende aspecten een barrière zullen vormen voor jongeren om de taken horende bij de overgang van 18 naar 18+ uit te voeren.

Methode

Design en procedure

Eerst zijn er semigestructureerde kwalitatieve interviews gehouden met een geselecteerde groep van 7 jongeren, aangemeld bij verschillende organisaties en met 10 professionals uit het werkveld in Utrecht. Vanwege de Covid-19 maatregelen zijn de interviews en de focusgroep via onlinekanalen zoals Teams en Skype afgenomen.

Voorafgaand aan de interviews en focusgroep is er een informatiebrief en informed consent-formulier gegeven aan de deelnemers die zij hebben doorgenomen en geaccepteerd. De opnames zijn anoniem getranscribeerd in een document volgens de intelligent verbatim transcript methode. De geluidsoptnames en transcripten zijn opgeslagen op de beveiligde U-schijf van de Universiteit Utrecht en verwijderd van de opnameapparatuur.

Respondenten

Er zijn 17 respondenten (7 jongeren en 10 professionals; 11 mannen en 6 vrouwen) via een gemakssteekproef benaderd en geïnterviewd. Alle respondenten komen uit het netwerk van medewerkers van de Gemeente Utrecht. De jongeren zijn tussen de 16 en 20 jaar en zijn aangesloten bij de organisaties: JoU jongerenwerk, U2B Heard, UUT jongeren en de denktank van de gemeente. Sommige (2) jongeren hiervan komen zelf uit kwetsbare posities. Dit is bijvoorbeeld bij U2B Heard een voorwaarde om in het panel te komen.

De professionals werken bij de organisaties: U-centraal, JoU jongerenwerk, Halt en verschillende Buurteams. Scholen zijn benaderd maar wilden niet participeren.

Instrumenten

De interviews zijn afgenomen aan de hand van een topiclijst. Deze topiclijst werd vooraf getest en verfijnd aan de hand van 3 proefinterviews. Voor de beantwoording van de eerste deelvraag is het ASE-model uitgevraagd. Enkele vragen die hiervoor aan de respondenten werden gesteld waren: Wat vind je van de manier waarop de informatievoorziening momenteel wordt vormgegeven? Hoe moet de informatie gegeven worden zodat jongeren de taken gaan uitvoeren? Wanneer zou jij de taken niet uit gaan voeren?

Voor de tweede deelvraag zijn de barrières, kansen, kennis en vaardigheden van de respondenten uitgevraagd. Hiervoor werden vragen gesteld als: Wie zou de informatie in jouw omgeving nog meer moeten ontvangen? Heb je nu het idee dat je de te regelen taken uit kan voeren? Zo nee, wat zou hiervoor nodig zijn? Wat zou de informatie overzichtelijker maken? Wanneer zou de informatie gegeven moeten worden?

Tijdens de interviews zijn vragen gesteld over de huidige situatie met betrekking tot de informatievoorziening, de ervaren knelpunten en behoeften, de manier waarop de informatie moet worden gegeven, hoe eventueel hulp kan worden geboden, de timing van de

informatie en de rol die jongeren kunnen spelen in dit project. Dit is gedaan aan de hand van de 3 aspecten van het ASE-model namelijk: attitude, sociale invloeden en eigeneffectiviteit.

Analyse

Data-analyse is gedaan met behulp van het programma Nvivo. Aan de hand van de kwalitatieve analysemethode van Boeije (2010) zijn de tekstfragmenten eerst geselecteerd op relevantie voor de onderzoeksvragen. Vervolgens werden deze tekstfragmenten gelabeld volgens open coderen en op basis van deze labels werd een deductieve analyse uitgevoerd door middel van axiaal coderen. Ten slotte werden door selectief coderen thema's samengevoegd en werd antwoord gegeven op de twee deelvragen en de hoofdvraag.

Resultaten

In deze resultatensectie staan de twee deelvragen centraal: 1) de resultaten van het bovengenoemde ASE-model en 2) de ideeën over hoe de informatievoorziening het beste kan aansluiten op de ervaren knelpunten en behoeften van de jongeren.

ASE-model

Attitude. Zoals eerder beschreven verwijst de attitude naar de mate waarin jongeren het belang zien van het uitvoeren van de zaken horende bij de transitie naar volwassenheid. De jongeren zijn zich bewust van hun *eigen verantwoordelijkheid* om zaken adequaat te regelen. Tegelijkertijd weten zowel de jongeren als de professionals niet wat er precies geregeld moet worden. Dit zou komen doordat de informatie hierover *niet duidelijk zichtbaar* is en er momenteel een duidelijk overzicht ontbreekt. Zoals een professional aangaf: *'Vaak zijn ze niet op de hoogte van wat ze moeten regelen en als ze het dan gaan regelen is het vaak al te laat. Dan hebben ze al schulden opgebouwd en zijn er al aardig wat problemen.'* Tevens zijn de consequenties vaak niet duidelijk, waardoor ze *niet weten waarom* ze het moeten regelen. Een jongere zei hierover: *'Als jij niet weet waarom je in Nederland per se een zorgverzekering moet hebben en je krijgt een brief waarin staat dat je het kan doen en je*

er minimaal 110 euro voor moet betalen. Dan is het van nou dan maar niet.'' Door de professionals werd ook aangegeven dat jongeren vaak het idee hebben dat hen niets zal overkomen. Het is dus eerder een kwestie van *onwetendheid* dan van onwil bij de jongeren om de zaken te regelen.

Jongeren zijn niet bezig met het worden van 18 en hun *prioriteiten liggen elders*, zoals bij school en vrienden. Dit komt doordat de dingen die geregeld moeten worden ver van de jongeren afstaan en als saai worden beschouwd. Als gevolg daarvan ontbreekt de zin om aan de zaken te beginnen of ze af te maken. *''Je wordt er een beetje moe van I guess, je hebt geen zin. Zoveel informatie dat je moet weten, zoveel dingen waar je rekening mee moet houden en niemand heeft daar zin in.''*(jongere).

Sociale invloeden. De omgeving bij de transitie van 18- naar 18+ is belangrijk omdat jongeren niet snel zelfstandig de zaken zullen regelen die horen bij de transitie naar volwassenheid. *''Ik heb eigenlijk gewoon gevraagd hoe ik alles moet doen aan mijn familie. Die hadden het zelf al gedaan (...) stel ik had niemand om me heen die er iets van wist dan had ik het zeker niet gedaan''* (jongere). In de meeste gevallen konden jongeren voor hulp en begeleiding bij de *ouders en familie* terecht. In deze gevallen bevonden de jongeren zich in een omgeving die op de hoogte was van wat de jongere moest regelen en die de jongere hier adequaat bij kon begeleiden. Tevens werden *leeftijdsgenoten* genoemd als een belangrijke bron van hulp. De jongeren gaven aan dat ze informatie hadden gekregen van hun vrienden en dat ze met hen erover hadden gesproken. *''Ze zijn niet de enige die 18 worden. Hun klasgenoten worden ook 18 dus vraag het eens aan je klasgenoten.''* (professional). Het is hierbij wel belangrijk dat jongeren goed weten wat er geregeld moet worden, zodat ze het aan anderen kunnen vertellen.

Eigen effectiviteit. Bij de meeste jongeren gaat de transitie goed en worden de belangrijkste zaken geregeld. De meeste jongeren komen dan ook niet in de problemen. Wel

gaven de jongeren aan dat de zaken rondom de transitie naar volwassenheid als spannend en eng worden ervaren. Een reden die hiervoor werd gegeven was de onwetendheid over *hoe* de zaken geregeld moeten worden. Alle zaken zijn nieuw voor de jongeren. Er kan dus niet worden verwacht dat de jongeren zelf beschikken over de juiste informatie en skills. Doordat de informatie momenteel op *verschillende plekken* gevonden moet worden, dient dit als een extra drempel voor jongeren. *“Ze weten vaak ook niet hoe ze het moeten aanpakken. En dan de informatie zo verspreid, dat is ook niet handig.”* (professional).

Informatievoorziening: barrières, kansen, kennis en vaardigheden

Kijkend naar de attitude, sociale invloeden en eigen effectiviteit kan worden gesteld dat de jongeren over het algemeen een positieve intentie hebben om de zaken rondom de transitie naar volwassenheid te regelen. Naast de bovengenoemde punten en ondanks de positieve intentie, zagen de respondenten echter verschillende barrières die ervoor kunnen zorgen dat jongeren de zaken rondom de wettelijke transitie naar volwassenheid niet regelen. Om in te spelen op de barrières en behoeften en om de juiste kennis en vaardigheden bij te brengen aan jongeren, kwamen de volgende praktische ideeën naar voren over hoe de informatievoorziening het best kan worden vormgegeven.

Om jongeren het belang te laten inzien van het adequaat regelen van zaken rond de wettelijke transitie naar volwassenheid, gaven de respondenten aan dat de *timing* van de informatie belangrijk is. De informatie moet pas worden gegeven als de jongeren al actief dingen kunnen regelen. Dit moet dus niet te vroeg van tevoren zijn. Jongeren zouden dan niets met de informatie doen. Zoals een professional zei: *“15/16/17-jarige kunnen soms ook niet te lang vooruitdenken. Dat hoort ook wel een beetje bij het puberbrein.”* En zoals een jongere hierover opmerkte: *“Begin ook weer niet te vroeg met informatie erover. Voor heel veel jongeren is het van: dit is nog niet mijn probleem ik ga hier nog niet over na denken, dat is pas over een x periode.”* Door de informatie niet te vroeg van tevoren te geven, is het voor

de jongeren relevant genoeg om de zaken te regelen. Tevens zouden reminders nodig zijn om jongeren te helpen herinneren aan de aankomende transitie en de zaken die daarvoor geregeld moeten worden. Dit zal de jongeren motiveren om de zaken te regelen. Door zowel de jongeren als de ouders enkele maanden voor de 18de verjaardag een brief te sturen met uitleg en een link of QR-code naar een centraal online platform waar alle informatie staat, zal de zichtbaarheid van de informatie te vergroten worden. Rond de 18de verjaardag zou er een reminder gestuurd kunnen worden, om zo de relevantie duidelijk te maken.

Om jongeren te motiveren om de zaken adequaat te regelen moet het belang voor jongeren centraal staan. Met name het besparen en krijgen van geld is een belangrijke motivator voor jongeren. *‘Belastingaangifte had ik nooit gedaan als ik geen geld terug zou krijgen. Dat boeit me helemaal niets. Maar toen ik erachter kwam dat ik geld terug kon krijgen dacht ik van zet die shit AAN ouwe. Ik was meteen bam bam. En het was zo simpel dus dat maakte ook niet zoveel uit (...) ik denk dat het wel een goede incentive is als je weet dat je geld terug krijgt.’* (jongere). Zowel het belang voor jongeren, als de gehele informatie moet in formele maar begrijpelijke taal worden geschreven. Respondenten gaven hierover aan dat jongeren serieus genomen willen worden en dat informeel taalgebruik hierbij dus niet passend is. *‘We worden volwassen, dus het is ook wel fijn dat je dan als volwassen wordt aangesproken. Ik zou niet als een klein kindje willen worden aangesproken.’* (jongere).

Er werd erkend, dat niet elke jongere zich in een omgeving bevindt waar hulp en begeleiding van ouders en familie vanzelfsprekend is en verwacht kan worden. Bijvoorbeeld wanneer er sprake is van een taalbarrière, er zich al verschillende problemen voordoen in het gezin of wanneer de jongeren niet thuis wonen. *‘Sommige jongeren hebben niet die luxepositie. Die kunnen niet vallen op hun ouders en dan komt er wel veel op je dak van wat er allemaal geregeld moet worden.’* (jongere). Vooral de professionals zagen een rol voor de hulpverlening wanneer de jongeren geen hulp kunnen verwachten van ouders en familie.

Utrechtse *hulporganisaties* kunnen de jongeren in dit geval begeleiden bij de zaken horende bij de transitie naar volwassenheid. Jongeren moeten daarom op de hoogte worden gebracht van de verschillende mogelijkheden, zodat de hulporganisaties een preventieve rol aan kunnen nemen. Nu is dat niet het geval. *‘‘Vaak komen ze pas bij ons als het misloopt, als er al problemen zijn komen ze bij ons.’’* (professional).

Zonder uitzondering zagen de respondenten ook *scholen* als een belangrijke bron waar informatie gegeven kan worden. Iedereen moet tot zijn 18de naar school en dus kan elke jongere op deze manier bereikt worden. Momenteel wordt hier vanuit het curriculum geen aandacht aan besteed en de respondenten gaven dan ook aan dit te missen. *‘‘Ik ben heel erg van mening dat het iets is dat school kan doen. Ik heb nooit begrepen waarom ze niet 1 dag vrijmaken waarop ze iets van informatie geven.’’* (jongere). Wanneer scholen er aandacht aan besteden, zijn ook de mentor en vertrouwenspersonen op de hoogte, waardoor de drempel wordt verlaagd voor jongeren om hulp te vragen.

Een checklist met de te regelen zaken kan uitkomst bieden om overzicht te creëren in wat er geregeld moet worden. Zoals een respondent aangaf, zou deze checklist op de persoonlijke situatie van de jongere afgestemd kunnen worden. Deze checklist zou de zaken kunnen prioriteren op noodzaak, zodat voor de jongeren duidelijk is welke zaken absoluut geregeld moeten worden. Wanneer een zaak is geregeld kan deze worden afgevinkt en zal deze verdwijnen. Hierdoor ziet de jongere zijn voortgang, wat de motivatie om verder te gaan kan verhogen. Per onderwerp zou onder bullet-points korte en bondige informatie beschikbaar moeten komen over wat de taak inhoudt en waarom de jongeren de taak moeten uitvoeren. Lange lappen tekst moeten hierbij worden vermeden, omdat jongeren dit niet zullen lezen. *‘‘Niemand heeft zin om te lezen. Ik denk gewoon zo kort mogelijk, zodat allemaal duidelijk is.’’* (jongere).

Naast uitleg over het waarom, werd door elke respondent benoemd dat filmpjes met stap-voor-stap uitleg over hoe de zaken geregeld moeten worden de eigen effectiviteit van de jongeren kan vergroten. Zowel het in tekst aanbieden van de informatie als het aanreiken van filmpjes, spreekt volgens de respondenten aan en past bij de leefwereld van jongeren. *“Onze generatie en natuurlijk ook degene die na ons komen groeien op met uitleg video’s via YouTube (...) ik denk dat dit gewoon het nieuwe standaard wordt.”* (jongere). Een aantekening die hierover werd gegeven was dat de filmpjes genoeg diversiteit moeten laten zien, zodat alle jongeren zich met de filmpjes kunnen identificeren.

Discussie

Het doel van dit onderzoek was inzichten verkrijgen in hoe de informatievoorziening het beste aansluit bij de knelpunten en behoeften van Utrechtse jongeren en aanbevelingen opstellen voor een aansluitende informatievoorziening in de gemeente Utrecht. Hierdoor kan de toekomstige informatievoorziening beter inspelen op de behoeften van Utrechtse jongeren en kan op een preventieve manier worden bijgedragen aan een goede start van het volwassen leven.

ASE-model

De vraagstelling van dit onderzoek was: *“Welke manier van informatievoorziening en sociale begeleiding, aansluitend bij de leefwereld van jongeren, versoepelt de overgang van 18- naar 18+ voor Utrechtse jongeren?”*. Allereerst moet worden aangegeven dat een informatievoorziening nooit alle jongeren kan bereiken en er altijd een groep zal zijn die de zaken niet (adequaat) regelt. Dit kunnen bijvoorbeeld jongeren zijn die zich binnen het criminele circuit bevinden en andere bezigheden hebben. Toch zou een aansluitende informatievoorziening voor de meeste jongeren de overgang van 18- naar 18+ kunnen versoepelen en kan het bijdragen aan een goede start van het volwassen leven.

Voorafgaand aan dit onderzoek was de verwachting dat jongeren niet gemotiveerd zouden zijn om de taken die bij de overgang van 18- naar 18+ komen kijken te vervullen. Dit omdat de jongeren niet op de hoogte zouden zijn van de zaken die geregeld moeten worden, de jongeren de noodzaak niet zouden zien om de zaken te regelen en de baten voor de jongeren niet duidelijk opwegen tegen de kosten. Dit zouden allemaal indicaties zijn waardoor jongeren het gewenste gedrag niet uit zouden voeren (Cockroft & Atkinson, 2017; Jiang et al., 2018; Wigfield et al., 2017). Wat betreft de attitude blijkt echter dat jongeren zich enerzijds verantwoordelijk voelen om de zaken adequaat te regelen, anderzijds missen ze overzicht in de te regelen zaken. Mede doordat de informatie hierover momenteel niet goed zichtbaar is, speelt de overgang van 18- naar 18+ geen rol voor jongeren. Er kan dus worden gesteld dat jongeren een neutrale attitude aannemen ten aanzien van de zaken die in verband met de transitie van 18- naar 18+ moeten worden geregeld. Dit is zelfs te zien bij Amalia van Oranje, die dit jaar 18 wordt. Wanneer zij meerderjarig wordt zal er voor haar veel veranderen. Ze zal vanaf dat moment veel rechten, plichten en verantwoordelijkheden krijgen. Meer nog dan haar leeftijdsgenoten. Ze gaf echter aan hier nauwelijks mee bezig te zijn *‘Dat is nog heel ver weg voor mij. (...) Ik bereid me nu voornamelijk voor op mijn eindexamen, ik heb er niet heel veel gedachten over. Afgelopen december werd ik 17, dat vond ik ook niet spannend.’* (Amalia van Oranje, 2021). Tevens weten de jongeren vaak niet waarom ze de taken uit moeten voeren en zijn de consequenties niet duidelijk waardoor de taken ver van de jongeren af lijken te staan. Zaken worden dus eerder uit onwetendheid dan uit onwil niet uitgevoerd.

Jongeren zullen de taken rondom de transitie van 18- naar 18+ dan ook niet snel zelfstandig uitvoeren. Daarom speelt de omgeving een belangrijke rol. Zoals van tevoren verwacht, kunnen jongeren, wanneer zij zich in een sociale omgeving bevinden die op de hoogte is van de te regelen zaken, rekenen op adequate begeleiding van ouders en familie en

zullen jongeren deze hulp accepteren (Miranda-Chan et al., 2016). Zoals uit de literatuur blijkt, zullen jongeren naast het internet ook offline-bronnen raadplegen. Alléén het aanbieden van een website is niet voldoende om alle jongeren zover te krijgen de taken daadwerkelijk uit te voeren. Informatie moet hiervoor vanuit verschillende kanten worden aangeboden en de combinatie tussen online en offline is dus ter degen belangrijk. Ook jongeren onderling kunnen elkaar hierover informatie geven en het er samen over hebben. Hierbij is het van belang dat de omgeving op de hoogte is van wat er geregeld moet worden.

Zoals verwacht zorgt een gevoel van eigen effectiviteit voor meer motivatie om de taken uit te voeren. Bij de meeste jongeren worden de belangrijkste zaken adequaat geregeld en komen de jongeren niet in de problemen. De meeste jongeren beschikken over voldoende gevoel van eigen effectiviteit. Wel wordt de transitie als spannend en eng ervaren. Er komt veel op de jongeren af en alle informatie is nieuw voor ze. Jongeren beschikken dus niet vanzelfsprekend, zonder hulp, over de juiste informatie en skills. Samengevat leiden de ASE-determinanten bij de meeste jongeren tot een *positieve intentie* om de zaken rondom de transitie van 18- naar 18+ te regelen.

Informatievoorziening

Verschillende barrières zouden ervoor kunnen zorgen dat jongeren de zaken rondom de transitie van 18- naar 18+ niet regelen. Praktische oplossingen die werden gegeven als kansen voor de ervaren barrières waren als volgt.

Jongeren doen pas wat met informatie wanneer het als relevant wordt ervaren en de jongeren al actief zaken kunnen regelen. De timing van de informatieverstrekking is daarom belangrijk. Reminders kunnen daarbij als extra motivator dienen. Door 2 maanden voor de 18de verjaardag de jongeren via een brief op de hoogte te stellen van een online platform, wordt de zichtbaarheid vergroot en neemt de ervaren relevantie voor de jongeren toe. Dit beeld is consistent met wat bekend is over de ontwikkeling van het puberbrein, dat nog niet

volledig ontwikkeld is en vooral gericht is op korte termijn zaken (Sark & Nelis, 2017). Om jongeren verder te motiveren moet duidelijk worden waarom de taken uitgevoerd moeten worden. De focus op het besparen en krijgen van geld is hierbij een belangrijke motivator voor jongeren. Deze, en alle andere informatie moet in formele duidelijke taal aangeboden worden. Jongeren willen zich serieus genomen voelen. Informeel taalgebruik is daarom niet passend.

Omdat niet elke jongere zich in een situatie bevindt waar hulp en begeleiding van ouders en familie verwacht kan worden, liggen er kansen bij hulporganisaties en scholen om de informatie te verstrekken en waar nodig de jongeren te begeleiden. Hiervoor moeten hulpinstanties bekend worden gemaakt met de informatievoorziening en moeten jongeren op de hoogte worden gebracht van de beschikbare hulp in de gemeente Utrecht. Tevens kunnen de scholen een les wijden aan de transitie van 18- naar 18+. Dit wordt momenteel gemist. Door jongeren bekend te maken met een platform, wordt de drempel verlaagd om deze te gebruiken en wanneer nodig hulp te vragen. Elke jongere moet verplicht tot zijn 18de naar school, waardoor elke jongere hier kan worden bereikt.

Om de *eigeneffectiviteit* van jongeren te vergroten en overzicht te creëren is een checklist een helpende manier om de informatie te verstrekken. Per onderwerp staat hierin kort en bondige uitleg over waarom en hoe de stappen uitgevoerd moeten worden. Wanneer de taken zijn afgerond worden deze afgevinkt en kan de jongere zijn voortgang in de gaten houden. Naast overzicht zorgt het monitoren van de voortgang voor extra motivatie bij de jongeren om verder te gaan. Naast tekst moet de uitleg ook stap- voor- stap in filmpjes worden aangeboden. Dit sluit aan bij de leefwereld van jongeren en spreekt aan. Deze filmpjes moet wel genoeg diversiteit laten zien, zodat alle jongeren zich met de filmpjes kunnen identificeren.

Sterke kanten en Limitaties

Dit onderzoek moet in licht worden gezien van een aantal sterke kanten en limitaties. Allereerst zorgde het semi- gestructureerde karakter en de kwalitatieve insteek voor genoeg ruimte om de kracht van het verhaal naar boven te laten komen en kon worden doorgevraagd naar de onderliggende knelpunten en behoeftes. Tevens bood het voldoende structuur om de gewenste onderwerpen aan te halen en de onderzoeksvraag te beantwoorden.

Het ASE-model heeft voor een duidelijke basis gezorgd waardoor een gestructureerde analyse plaats kon vinden en de onderliggende thema's duidelijk werden. Dit onderzoek zorgde ook voor een koppeling tussen theorie en praktijk, zodat implicaties voor de praktijk werden onderbouwd door wetenschappelijke literatuur. Deze combinatie levert een onderbouwde motivatie op om een verantwoorde informatievoorziening vanuit de gemeente Utrecht op te zetten.

Een eerste limitatie van dit onderzoek was het gebruik van een gemakssteekproef. Hierdoor heeft niet elke Utrechtse professional en jongere een kans gekregen om deel te nemen aan dit onderzoek. Ten tweede was de meest kwetsbare groep, namelijk dak- en thuisloze jongeren, moeilijk te bereiken. Afspraken werden geregeld afgezegd doordat ze persoonlijke problemen hadden die hun aandacht vereisten. Hierdoor zijn er minder jongeren uitgebreid gesproken dan vooraf gehoopt. Wel gaven ze kort aan de noodzaak in te zien voor een goede voorziening. Ondanks de bereikbaarheid is het toch gelukt een aantal jongeren te spreken en hun antwoorden mee te nemen in het onderzoek.

Ten derde werden scholen als een belangrijke actor gezien voor zowel het verspreiden van de informatievoorziening als het bieden van hulp aan jongeren. Echter wilden scholen niet meewerken omdat hun prioriteiten bij andere onderzoeken en onderwerpen lagen. Dit is spijtig, aangezien de blik van scholen en docenten op dit onderwerp een mooie toevoeging had kunnen zijn in dit onderzoek en andere inzichten had kunnen bieden over de rol van onderwijs in de informatievoorziening.

Aanbevelingen voor praktijk en onderzoek

Wanneer de resultaten uit het huidige onderzoek worden vergeleken met de aanpak van andere gemeentes op dit onderwerp, kan worden gesteld dat de aanpak van 18inAlmere goed aansluit op de ervaren knelpunten en behoeftes van de Utrechtse jongeren en professionals. De timing van de informatie, de combinatie van online en offlinevoorzieningen, het betrekken van de scholen en het taalgebruik sluiten goed aan op de bovengenoemde punten. Wel zou de voorziening nog moeten worden aangepast op de Utrechtse context. Zo zouden er nog filmpjes met stap- voor- stap uitleg worden toegevoegd, moet de informatie over hulpbronnen afgestemd worden met Utrechtse hulporganisaties en moet worden gekeken hoe het lesmateriaal het beste aansluit bij de Utrechtse onderwijsinstellingen. Utrechtse jongeren zouden een rol kunnen spelen in de aanpassing van de informatievoorziening.

In het vervolg kan onderzoek zich richten op de effectiviteit van de informatievoorziening en op de terugkoppelingen in de vorm van feedback door gebruikers van de voorziening. Op deze manier kan worden vastgesteld of de voorziening op een adequate manier vormgeeft aan de ervaren knelpunten en behoeftes van Utrechtse jongeren en of het doel dat de voorziening nastreeft, namelijk het adequaat uitvoeren van de taken horende bij de transitie van 18- naar 18+, wordt behaald.

Literatuur

- Ajzen, I. (2011). The theory of planned behaviour: Reactions and reflections. *Psychology & Health, 26*, 1113-1127. <https://doi.org.proxy.library.uu.nl/10.1080/08870446.2011.613995>
- Alonso- Stuyck, P., Zacarés, J. J., & Ferreres, A. (2018). Emotional separation, autonomy in decision-making. And psychosocial adjustment in adolescence: A proposed typology. *Journal of Child and Family Studies, 27*, 1373- 1383. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s10826-017-0980-5>
- Arnett, J. J. (2000). Emerging adulthood: A theory of development from the late teens through the twenties. *American Psychologist, 55*(5), 469–480. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1037/0003-066X.55.5.469>
- Baggio, S., Studer, J., Iglesias, K., Daeppen, J. B., & Gmel, G. (2017). Emerging adulthood: A time of changes in psychosocial well-being. *Health Behavior Etiology and Promotion Among Young Persons, 40*, 383-400. <https://doi.org/10.1177/0163278716663602>
- Batyreva, I., van Deth, A., Hamdiui, T., Lammersen, G., & Mostert, F. (2019). Overgang naar volwassenheid: A big deal!. Geraadpleegd van <https://storage.googleapis.com/assets.1627.nl/media/files/2020/02/Overgang%20naar%20volwassenheid.pdf>
- Billari, F. C., Hiekel, N., Liefbroer, A. C. (2019). The Social Stratification of Choice in the Transition to Adulthood, *European Sociological Review, 35*, 599- 615. <https://doi.org/10.1093/esr/jcz025>
- Boeije, H. (2010). *Analysis in Qualitative Research*. Los Angeles, America: Sage Publication
- Cauffman, E., Shulman, E. P., Steinberg, L., Claus, E., Banich, M. T., Graham, S., &

- Woolard, J. (2010). Age differences in affective decision making as indexed by performance on the Iowa Gambling Task. *Developmental Psychology, 46*, 193-207. <https://doi.org/10.1037/a0016128>
- Centraal Bureau voor de Statistiek StatLine (2021, 30 april). Kerncijfers over jeugdzorg [dataset]. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/84134NED?q=Utrecht>
- Centraal Bureau voor de Statistiek StatLine (2019, 23 augustus). Daklozen; persoonskenmerken [dataset]. Geraadpleegd van <https://www.cbs.nl/nl-nl/cijfers/detail/80799ned>
- Centraal Bureau voor de Statistiek (2018, april). NEETs: Jongeren die geen opleiding volgen en niet werken. Geraadpleegd van 2018ST06 NEETs.pdf
- Cepa, K., & Furstenberg, F. F. (2020). Reaching Adulthood: Persisting beliefs about the importance and timing of adult milestones. *Journal of Family Issues, 42*, 27-57. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1177/0192513X20918612>
- Christakou, A. (2014). Present simple and continuous: Emergence of self-regulation and contextual sophistication in adolescent decision-making. *Neuropsychologia, 65*, 302-312. <https://doi.org/10.1016/j.neuropsychologia.2014.09.008>
- Cockroft, C., & Atkinson, C. (2017). 'I just find it boring': Findings from an affective adolescent reading intervention. *Support for Learning, 32*, 41-59. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1111/1467-9604.12147>
- Côté, J. E. (1997) An empirical test of the identity capital model, *Journal of Adolescence, 20*, 577–597. <https://doi.org/10.1006/jado.1997.0111>
- Côté, J. E. (2002). The role of identity capital in the transition to adulthood: The individualization thesis examined, *Journal of Youth Studies, 5*(2), 117-134. <https://doi.org/10.1080/13676260220134403>

- Davis, W. M., Shoveller, J. A., Oliffe, J. L., & Gilbert, M. (2012). Young people's perspectives on the use of reverse discourse in web-based sexual-health interventions. *Culture, Health & Sexuality, 4*, 1065- 1079. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/13691058.2012.714800>
- Eerenberg, E. (2020, 17 juni). Voortgangsrapportage opgave jongvolwassenen [raadsbrief]. Geraadpleegd van <https://ris2.ibabs.eu/Reports/ViewListEntry/Utrecht/006e3dcf-353d-4ef8-ab4b-fab0d01f332e>
- Farruggia S. P., Bullen, P., & Davidson, J. (2013). Important nonparental adults as an academic resource for youth. *The Journal of Early Adolescence, 33*, 498-522
- Flammer, A., & Asaker, F. D. (2006). Handbook of adolescent development. *Adolescents in school*. Psychology Press.
- Freeman, J. L., Cladwell, P. H. Y., Bennet, P. A. (2018). How adolescents search for and appraise online health information: A systematic review. *The Journal of Pediatrics, 195*, 244-255. <https://doi.org/10.1016/j.jpeds.2017.11.031>
- Gemeente Almere (2021) Over 18inalmere.nl. Geraadpleegd op <https://www.18inalmere.nl/>
- Gemeente Amsterdam (2021). Een routeplanner die jongeren op weg helpt! Geraadpleegd op <https://www.pingping.amsterdam.nl/>
- Goodman, I., Henderson, J., Peterson-Badali, M., & Goldstein, A. (2016). Youth perspectives on the transition to adulthood: Exploring the impact of problematic substance use and treatment seeking. *Emerging adulthood, 4*, 92-103. doi: 10.1177/2167696815601548
- Grisso, T., Woolard, J., Steinberg, L., Cauffman, E. (2003). Juveniles' competence to stand trial: A comparison of adolescents' and adults' capacities as trial defendants. *Law and Human Behavior, 27*, 333-363. <https://doi.org/10.1023/A:1024065015717>
- Hansudewchakul, R., Pongprapass, S., Kongphonoi, A., Denjanta, S., Watanaporn, S., &

- Sohn, A. H. (2015). Transition of Thai HIV-infected adolescents to adult HIV care. *J Int AIDS Soc, 18(1)*, 20651.
- Hilverdink, P., de Jong, A., & Vink, C. (2018). Kwetsbaar, 18 jaar en dan? Geraadpleegd op <https://www.nji.nl/nl/Kennis/Publicaties/NJi-Publicaties/Kwetsbaar,-18-jaar-en-dan>.
- Hoyt, L. T., Chase-Lansdale, P. L., McDade, T. W., & Adam, E. K. (2012). Positive youth, healthy adults: Does positive well-being in adolescence predict better perceived health and fewer risky health behaviors in young adulthood? *Journal of Adolescent Health, 50*, 66–73.
- Inzaule, S. C., Hamers, R. L., Kityo, C., de Wit, T. F., & Roura, M. (2016). Longterm antiretroviral treatment adherence in HIV-infected adolescents and adults in Uganda: A qualitative study. *PLoS ONE, 11(11)*, 0167492.
- Jiang, Y., Rosenzweig, E. Q., & Gaspard, H. (2018). An expectancy- value- cost approach in predicting adolescent student' academic motivation and achievement. *Contemporary Educational Psychology, 54*, 139- 152.
<https://doi.org/10.1016/j.cedpsych.2018.06.005>
- Jiménez-Pernett, J., de Labry-Lima, A.O., Bermúdez-Tamayo, C., García-Gutiérrez, J. F., & Del Carmen Salcedo- Sánchez, M. (2010). Use of the internet as a source of health information by Spanish adolescents. *BMC Medical Informatics and Decision Making, 10*, 1- 6. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1186/1472-6947-10-6>
- Jiphaaglanden (2021). Regel je Shit! - 18+ checklist. Geraadpleegd op <https://jiphaaglanden.nl/themas/18-checklist/>
- Jones, R. K., & Biddlecom, A. E. (2011). Is the internet filling the sexual health information gap for teens? An exploratory study. *Journal of Health Publications, 16*, 112- 123.
<https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/10810730.2010.535112>
- Jungmann, N. & Wesdorp, P. (2017). Mobility Mentoring- Hoe inzichten uit de

hersenwetenschap leiden tot een betere aanpak van armoede en schulden. Den Haag:
Platform31.

Kambam, P., & Thompson, C. (2009). The development of decision-making capacities in children and adolescents: Psychological and neurological perspectives and their implications for juvenile defendants. *Behavioral Sciences & the Law*, 27, 173- 190. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1002/bsl.859>

Katusiime, C., Parkes-Ratanshi, R., Kambugu, A. (2013). Transitioning behaviourally infected HIV-positive young people into adult care: Experiences from the young person's point of view. *S Afr J HIV Med.* <https://doi.org/10.7196/sajhivmed.885>.

Kesselring, M. (2016). Partners in parenting. *A study on shared childrearing responsibilities between parents and nonparental adults* (Doctoral dissertation, Utrecht University). Enschede: Ipskamp. Geraadpleegd op <https://dspace.library.uu.nl/handle/1874/342106>

Kloek, G. C., Van Lenthe, F. J., Van Nierop, P. W. M., Schrijvers, C. T. M., & Mackenbach, J. P. (2006). Stages of change for moderate-intensity physical activity in deprived neighborhoods. *Preventive Medicine*, 43, 325-331. doi:10.1016/j.ypmed.2006media

Koning, C. (2016). Van 18-in naar 18-plus. Handreiking voor gemeenten bij de overgang van jeugd naar volwassenheid.

Kung, T. H., Wallace, M. L., Snyder, K. L., Robson, V. K., Mabud, T. S., Kalombo, C. D., & Bekker, L. G. (2016). South African healthcare provider perspectives on transitioning adolescents into adult HIV care. *S Afr Med J*, 106(8), 804–808.

Legault, L. (2016). Intrinsic and extrinsic motivation. ResearchGate. 1- 5. [10.1007/978-3-319-28099-8_1139-1](https://doi.org/10.1007/978-3-319-28099-8_1139-1)

Liefbroer, A. C., & Puy, J. (2005). De transitie naar volwassenheid en de rol van het overheidsbeleid: een vergelijking van institutionele arrangementen in Nederland, Zweden, Groot-Brittannië en Spanje. *Wetenschappelijke Raad voor het*

Regeringsbeleid

- Litras, A., Latreille, S., Temple-Smith, M. (2015). Dr Google, porn and friend-of-a friend: Where are young men really getting their sexual health information? *Sex Health*, 12, 488-494. <https://doi.org/10.1071/SH15055>
- Leu, D. J., Kinzer, C. K., Coiro, J., Castek, J., & Henry, L. A. (2013). New literacies: A dual level theory of the changing nature of literacy, instruction, and assessment. In D. E. Alvermann, N. J. Unrau, & R. B. Ruddell (Eds.), *Theoretical models and processes of reading* (6th ed., pp. 1150–1181). Newark, DE: International Reading Association.
- McPherson, A. C., Gofine, M. L., Stinson, J. (2014). Seeing is believing? A mixed methods study exploring the quality and perceived trustworthiness of online information about chronic conditions aimed at children and young people. *Health Communication*, 29, 473- 482. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1080/10410236.2013.768325>
- Miranda-Chan, T., Fruith, V., Dubon, C., & Wrau-lake, L. (2016). The functions and longitudinal outcomes of adolescents' naturally occurring mentorships. *American journal of community Psychology*, 57, 47-59.
- Mooyaarta, J., A. C. Liefbroer, F. C. Billari (2016). On the road to success? The intergenerational transmission of disadvantage through the transmission to adulthood. *Proceedings of the International Conference on Sequence Analysis and Related Methods*, 275-331.
- OECD (2021), Youth not in employment, education or training (NEET) (indicator). doi: 10.1787/72d1033a-en (Accessed on 20 June 2021).
- Pelling, E. L., & White, K. M. (2009). The theory of planned behavior applied to young people's use of social networking web sites. *CyberPsychology & Behavior*, 12, 755-759. doi:10.1089/cpb.2009.0109
- Pinzón-Iregui, M. C., Ibanez, G., Beck-Sagué, C., Halpern, M., & Mendoza, R. M. (2017)

- “... like because you are a grownup, you do not need help”: Experiences of transition from pediatric to adult care among youth with perinatal HIV infection, their caregivers, and health care providers in the Dominican Republic. *J Int Assoc Provid AIDS Care*, 16(6), 579–587.
- Pryce, J. M., Jones, S. L., Wildman, A., Thomas, A., Okrzesik, K., Kaufka-Walts, K. (2016) Aging Out of Care in Ethiopia: Challenges and Implications Facing Orphans and Vulnerable Youth. *Emerging Adulthood*. 4, 119-130.
<https://doi.org/10.1177%2F2167696815599095>
- Pyle, N., Flower, A., Williams, J., & Fall, A. M. (2020). Social Risk Factors of Institutionalized Juvenile Offenders: A Systematic Review. *Adolescent Research Review* 5, 173–186. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1007/s40894-019-00120-2>
- Van Sark, Y., & Nelis, H. (2017). Motivatie binnenstebuiten: Het geheim achter gemotiveerde pubers, enthousiaste leerlingen en gedreven studenten. VBK media. ISBN: 9021567105.
- Schneider B, Klager C, Chen I-C, Burns J. (2016). Transitioning into adulthood: striking a balance between support and independence. *Policy Insights from the Behavioral and Brain Sciences*, 3(1), 106-113. doi:10.1177/2372732215624932
- Sinha, G., Tan, K., & Zhan, M. (2018). Patterns of financial attributes and behaviors of emerging adults in the United States. *Children and Youth Services Review*, 93, 178–185. <https://doi-org.proxy.library.uu.nl/10.1016/j.chilyouth.2018.07.023>.
- Steen, J. (januari, 2018). ‘Met eenvoudige ingrepen kan jongeren en de maatschappij veel worden bespaard’. Geraadpleegd op <https://zwerfjongeren.nl/nieuwsbericht/met-eenvoudige-ingrepen-kan-jongeren-en-de-maatschappij-veel-words-bespaard/>
- Stichting BKR. (2019). Schulden monitor jaarrapportage 2019. Geraadpleegd van <https://www.bkr.nl/media/1466/bkrschuldenmonitorinteractiefperpagina.pdf>

- Sulimani-Aiden, Y. (2017). Barriers and resources in transition to adulthood among at-risk young adults. *Children and Youth Services Review*, 77, 147-152.
<https://doi.org/10.1016/j.chilyouth.2017.04.015>
- Vojt, G., Thomson, H., Campbell, M., Fenton, C., Sweeting, H., McQueen, J., Skivington, K. (2016). Health, happiness and wellbeing for adolescents transitioning to adulthood: A systematic review of individual-level interventions for adolescents from vulnerable groups. *Social & Public Health Sciences Uni*, 26, 1- 130.
- Wartella, E., Rideout, V., Montague, H., Beaudoin- Ryan, L., & Lauricella, A. (2016). Teens, health and technology: A national Survey. *Media and Communication*, 4, 13-23.
<https://doi.org/10.17645/mac.v4i3.515>
- Wigfield, A., Rosenzweig, E. Q., & Eccles, J. Achievement values: Interactions, interventions and future directions. A. Elliot, C. Dweck, D. Yeager (Eds.), *Handbook of competence and motivation: Theory and application* (2nd ed.), Guilford Press, New York, NY (2017).
- De Winter, M. (2012). *Socialization and Civil Society. How parents, teachers and others could foster a democratic way of life.* Rotterdam/Boston/Taipei: Sense Publishers.
ISBN: 9789462090903

Bijlage A. Wettelijke veranderingen per leeftijdscategorie

Leefdomein	Wetgeving 16-17	Wetgeving 18-20	Wetgeving 21-23
Woonomgeving			
Woonplaats	Burgerlijk Wetboek		
Begeleiding bij wonen	Jeugdwet	Wmo 2015	Wmo 2015
Inkomen			
Inkomen	Wet minimumloon	Wet minimumloon Wet Stufi WSHO Participatiewet	Wet minimumloon Wet Stufi WSHO Participatiewet
School of werk			
Onderwijs	Leerplicht wet PO WVO WEB WEC WOW	WVO EN WEB: PO WHO RMC/ WEC	WVO EN WEB: WHO RMC
Werk	Burgelijk Wetboek Arbeidstijdenwet	Burgelijk Wetboek Participatiewet	Burgelijk Wetboek Participatiewet
Gezondheid			
Preventieve gezondheidszorg	Wpg zvw	Wpg Zvw	Wpg Zvw

Maatschappelijke en psychosociale ondersteuning	Jeugdwet Wmo 2015	Wmo 2015	Wmo 2015
Preventie	Jeugdwet Wmo 2015	Zvw Wmo 2015	Zvw Wmo 2015
Jeugdhulp	Jeugdwet	Jeugdwet: verlengde jeugdhulp	Jeugdwet: verlengde jeugdhulp
Ggz	Jeugdwet	Zvw	Zvw
Somatische zorg	Zvw	Zvw	Zvw
Zorg	Wlz	Wlz	Wlz
Veilige leefomgeving			
Bescherming	Jeugdwet (gedwongen kader)	Burgerlijk Wetboek (mentorschap, bewindvoering en curatele)	Burgerlijk Wetboek (mentorschap, bewindvoering en curatele)
Maatregelen en straffen	Jeugdstrafrecht of adolescentenstrafrecht	Jeugdstrafrecht of adolescentenstrafrecht	Jeugdstrafrecht of adolescentenstrafrecht
Reclassering	Jeugdreclassering Reclassering voor volwassenen	Jeugdreclassering Reclassering voor volwassenen	Jeugdreclassering Reclassering voor volwassenen

**Bijlage B. Overzicht informatievoorzieningen 18-/18+ van de grotere gemeenten in
Nederland.**

Naam	Omschrijving
Kwikstart	<p>Stichting kinderperspectief heeft een website https://www.kwikstart.nl/ en app ontwikkeld voor jongeren die 18 worden. Per domein wordt uitleg van wat een jongere moet regelen, hoe je het moet regelen en wat alles inhoudt.</p> <p>Ook is er een checklist beschikbaar waarbij bijgehouden kan worden welke zaken zijn geregeld.</p>
Regel je shit (JIP) (Den haag, delft en zoetermeer)	<p>Website met filmpjes, en een verjaardagskaart die rond de 18de verjaardag wordt verstuurd met een brochure en checklist over wat er verandert als je 18 wordt en wat je moet regelen.</p> <p>Het is gemaakt voor jongeren uit Delft, den Haag, en Zoetermeer.</p>
Ping Ping (Amsterdam)	<p>De gemeente Amsterdam heeft een app ontwikkeld met een persoonlijke routeplanner voor jongeren om zo op een leuke manier hun (financiële) zaken te regelen.</p> <p>De routeplanner begint met een aantal vragen, waarna de routeplanner wordt aangepast op de persoonlijk situatie van de jongeren.</p> <p>Per onderwerp wordt er een uitleg filmpje laten zien en kunnen de jongeren in korte stukjes tekst lezen wat en waarom ze moeten doen.</p>
18inAlmere (Almere)	<p>Twee maanden voordat jongeren 18 worden krijgen ze een verjaardagskaart met een activeringstool erop en een link naar de website: https://www.18inalmere.nl/</p>

	<p>De website begint met persoonlijke vragen en op basis daarvan een checklist geeft van de taken die de jongeren moet uitvoeren.</p> <p>Per taak wordt er uitleg gegeven over waarom en hoe de taken uitgevoerd moeten worden.</p> <p>Naast de brief en de website biedt 18inAlmere ook een lesprogramma aan die door onderwijsinstellingen kan worden geïmplementeerd. De docenten krijgen hiervoor les in hoe de lessen vormgegeven kunnen worden en hoe het gesprek over het worden van 18 in de klas kan worden gestart.</p>
Rotterdam	<p>Rotterdam heeft een JIP webpagina beschikbaar gesteld met daarop een korte checklist van acht punten die geregeld moet worden.</p> <p>Ook is er op de pagina de mogelijkheid om een afspraak te maken of te mailen of appen met vragen en wordt er een link naar de facebook pagina van JIP gegeven.</p> <p>Op de gemeentewebsite staat basale informatie met linkjes naar andere websites</p>
Eindhoven	<p>Gemeentewebsite van Eindhoven heeft een pagina over 18 worden. Met wat algemene informatie over deze levensgebeurtenis.</p>
Breda	<p>https://zorgvoorelkaarbreda.nl/zoeken/vraag/wat-moet-ik-regelen-als-ik-18-jaar-word/algemeen > verwijst door naar www.gripopgeldbreda.nl (waarop meteen een doorverwijslink naar wijzeringeldzaken.nl/18- worden wordt gegeven) en faciliteert een gratis workshop</p>

	<p>De gratis workshop ‘hoera, eindelijk 18 jaar!’ is voor iedereen van (bijna) 18 jaar die nog niet goed weet waar hij of zij dan rekening mee moet houden.</p> <p>Alle hoofdonderwerpen worden besproken en jongeren kunnen het er met elkaar over hebben</p>
<p>Mee brochure (geldersepoort)</p>	<p>De jongeren ontvangen een brochure met de te regelen zaken per domein.</p> <p>Per taak een korte uitleg over:</p> <ul style="list-style-type: none"> -Waarom? -Waar regelen? -Wanneer regelen?
<p>18ennu.nl</p>	<p>Website met op de startpagina een checklist en verder kopjes met de belangrijkste onderwerpen (studiefinanciering, verzekering toeslagen, kamers, bijbaan, mobiel)</p>

(Niet elke gemeente biedt een informatievoorziening. Daarom zijn alleen gemeenten in het overzicht meegenomen die iets, vindbaars, deden)